

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj

(garantarea drepturilor persoanelor cu statut de șomer care se deplasează în alt stat – cetățeni ai Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European și ai statelor semnatare ale Acordului Schengen, precum și membrii familiilor acestora)

1. Autorul și participanții la elaborarea proiectului de lege

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 105/2018 *cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj* (în continuare – Legea nr. 105/2018) a fost elaborat de **Ministerul Muncii și Protecției Sociale**.

La baza elaborării proiectului de lege stau angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană și necesitatea alinierii cadrului normativ național la legislația Uniunii Europene (în continuare – UE) în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială și al liberei circulații a lucrătorilor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal și sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege este elaborat în contextul necesității ajustării legislației naționale pentru asigurarea drepturilor șomerilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor în spațiul UE și coordonarea sistemelor de securitate socială.

Temeiul legal al proiectului este Programul național de aderare a Republicii Moldova la UE pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (în continuare – PNA).

În mod special, proiectul vizează realizarea obligațiilor prevăzute în Capitolul 2–Libera circulație a lucrătorilor acțiunea nr. 19 ce ține de ajustarea cadrului normativ în scopul aplicării Recomandării nr. U2 din 12 iunie 2009 privind aplicarea art. 64 alin. (1) lit. (a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și articolelor 64 și 65 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate practicile statelor membre ale UE, acestea fiind reflectate în cadrul normativ național.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

I. Delimitarea categoriilor de cetățeni străini și stabilirea drepturilor acestora la serviciile și măsurile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (în continuare – ANOFM)

Prin Legea nr. 200/2025 privind libera circulație și șederea pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor familiilor acestora a fost instituit un regim juridic distinct aplicabil cetățenilor UE și membrilor familiilor acestora, separat de regimul aplicabil celorlalte categorii de străini, în concordanță cu principiile liberei circulații a persoanelor. Prin urmare, prin modificarea Legii nr. 105/2018 se asigură clarificarea sferei de aplicare și a condițiilor de accesare de către diferite categorii de străini a serviciilor și măsurilor de ocupare oferite de ANOFM.

Astfel, se propune ca dreptul deplin de acces la serviciile și măsurile active de ocupare să fie recunoscut următoarelor categorii de cetățeni străini:

- a) străinilor titulari ai dreptului de ședere permanentă;
- b) străinilor titulari ai dreptului de ședere provizorie pentru reîntregirea familiei;

c) străinilor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid în Republica Moldova;

d) beneficiarilor de protecție internațională sau de azil politic;

e) cetățenilor statelor membre ale UE, ale Spațiului Economic European (în continuare – SEE) și ale statelor semnatare ale Acordului Schengen și membrilor familiilor acestora, titulari ai cărții de rezidență.

În același timp, proiectul stabilește că alte categorii de cetățeni străini (de ex. în scop de studii, în scop de muncă, scop de tratament, beneficiarii de protecție temporară etc.) vor beneficia de serviciile de ocupare a forței de muncă prevăzute la art. 24, alin. (2), cu excepția celor oferite doar persoanelor care obțin statut de șomer, oferite de ANOFM. De asemenea, aceste persoane vor putea beneficia de indemnizația de șomaj doar în situația în care acest drept este prevăzut în acordurile bilaterale sau internaționale la care Republica Moldova este parte.

Conform ultimelor modificări operate la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, aplicabile începând cu luna martie 2026, cetățenii statelor membre ale UE, ale SEE și ale statelor semnatare ale Acordului Schengen, precum și membrii familiilor acestora, titulari ai cărții de rezidență, au dreptul la măsuri de integrare, inclusiv la serviciile și măsurile acordate de ANOFM. Or, cetățenii statelor membre ale UE, SEE și ale statelor semnatare ale Acordului Schengen, precum și membrii familiilor acestora, deținători ai cărții de rezidență, care se află și desfășoară o activitate pe teritoriul Republicii Moldova, cad sub incidența Legii nr. 105/2018.

II. Reglementarea situației șomerilor care se deplasează într-un alt stat membru.

În prezent, Legea nr. 105/2018 nu reglementează menținerea statutului de șomer și păstrarea dreptului la indemnizația de șomaj pentru șomerii care se deplasează într-un alt stat membru al UE, SEE sau ale statelor semnatare ale Acordului Schengen în vederea căutării unui loc de muncă.

Cadrul normativ existent nu reglementează procesul de evidență a șomerilor cetățeni ai statelor UE, SEE sau ai statelor semnatare ale Acordului Schengen, care se află pe teritoriul Republicii Moldova în căutarea unui loc de muncă. Prin urmare, se impune necesitatea stabilirii unor reguli clare privind termenul și condițiile evidenței acestora la ANOFM, precum și menținerea statutului de șomer pentru evitarea riscului aplicării neuniforme a prevederilor Regulamentului (CE) nr. 883/2004 ce țin de acordarea/rambursarea/exportul indemnizației de șomaj în contextul liberei circulații a lucrătorilor în spațiul UE.

Totodată, legislația națională nu conține reglementări referitoare la condițiile de stabilire și plată a indemnizației de șomaj pentru lucrătorii frontalieri și pentru, respectiv prezentul proiect de lege prevede introducerea noțiunii de „*lucrător frontalier*”, care definește o nouă categorie de lucrători – subiecți ai Legii nr. 105/2018.

Lucrătorii frontalieri sunt persoanele care desfășoară o activitate de muncă într-un stat membru și care au reședință în alt stat membru, în care se întorc zilnic, cel puțin o dată pe săptămână sau mai rar decât o dată pe săptămână, fără schimbarea reședinței pe întreaga perioadă a activității de muncă.

Prin definirea expresă a lucrătorilor frontalieri, proiectul urmărește asigurarea unui cadru normativ privind accesul acestora la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă, precum și la stabilirea și acordarea indemnizației de șomaj, în conformitate cu principiile asigurării sociale din statele membre UE.

În acest context, este important de menționat că, în țări precum:

1) **România:** indemnizația de șomaj se acordă persoanelor care au realizat un stagiul minim de cotizare de 12 luni în ultimele 24 de luni. Durata plății este cuprinsă între 6 și 12 luni, în funcție de vechimea în muncă, iar cuantumul este stabilit proporțional cu salariul și stagiul de cotizare.

2) **Germania:** indemnizația de șomaj se acordă persoanelor care au plătit contribuții timp de cel puțin 12 luni în ultimii 2 ani. Perioada de plată depinde de vârsta și durata contribuțiilor și poate fi între 6 și 24 luni.

3) **Franța:** pentru a beneficia de indemnizația de șomaj, lucrătorul trebuie să fi fost angajat timp de cel puțin 6 luni în ultimele 24 luni, iar indemnizația se acordă pentru o perioadă de la 4 până la 24 de luni, în funcție de durata contribuțiilor și vârsta beneficiarului.

Având în vedere că condițiile de stabilire și acordare a indemnizației de șomaj se aplică diferit de la un stat la altul, Regulamentul (CE) nr. 883/2004 stabilește norme comune privind coordonarea sistemelor de securitate socială, asigurând aplicarea principiilor de egalitate de tratament, totalizarea perioadelor de asigurare și determinarea legislației aplicabile în cazul lucrătorilor mobili din cadrul UE.

În acest context, intervenția legislativă propusă este necesară pentru asigurarea conformității cu standardele europene, excluderea situațiilor de discriminare, consolidarea securității sociale și garantarea efectivă a drepturilor șomerilor și lucrătorilor mobili.

Subliniem că prevederile proiectului prin care se aduc modificări la capitolul V din Legea nr. 105/2018, prin introducerea unei noi secțiuni (nr. 5), referitoare la mobilitatea șomerilor în spațiul UE, **vor intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la UE.**

III. Reglementarea educației nonformale în cadrul formării profesionale pe bază de voucher

Potrivit Legii nr. 105/2018, cursurile de formare profesională finanțate prin voucher sunt, în prezent, limitate la educația formală. În consecință, ANOFM nu include în lista prestatorilor cursurile de formare nonformală, deși acestea răspund nevoilor reale ale agenților economici, identificate prin chestionările realizate în cadrul Prognozei pieței muncii.

Angajatorii evidențiază frecvent necesitatea dezvoltării competențelor, precum – competențe de comunicare, competențe digitale, lucru în echipă, etc, care au un impact imediat asupra inserției pe piața muncii și care pot fi dobândite, în principal, prin instruirii nonformale.

În prezent nu există prestatori de servicii de formare nonformală înregistrați în sistemul ANOFM, din motiv că legislația actuală nu permite contractarea acestor cursuri, ceea ce limitează oferta de formare profesională oferită de ANOFM.

Completările legislative propuse vor permite includerea cursurilor de formare nonformală în lista programelor finanțate pe bază de voucher, atât în cadrul educației formale, cât și nonformale. ANOFM va putea contracta prestatori pentru educația nonformală. Astfel, vor fi contractați furnizorii de educație nonformală, care și-au notificat programele de formare la Ministerul Educației și Cercetării. De asemenea se va răspunde direct cerințelor pieței muncii și nevoilor reale ale angajatorilor și șomerilor, sporind eficiența măsurilor de formare profesională.

IV. Reducerea vârstei de înregistrare cu statut de șomer de la 16 la 15 ani

Reducerea vârstei minime de acces la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă, de la 16 la 15 ani este determinată de necesitatea accesării timpurii a serviciilor de orientare profesională, formării competențelor de muncă și prevenirea excluziunii sociale în rândul minorilor și riscul trecerii lor în categoria tinerilor NEET.

V. Extinderea intervalului de vârstă pentru „tinerii NEET” de la 15–29 la 15–34 de ani

Necesitatea acestei modificări rezultă din practica de colectare și raportare, de către Biroul Național de Statistică, a datelor statistice aferente categoriei tinerilor NEET aflați în grupa de vârstă de 15–34 de ani. Neconcordanța dintre definiția existentă și datele statistice oficiale generează dificultăți în analiza comparativă a datelor și în monitorizarea fenomenului NEET.

VI. Completarea atribuțiilor ANOFM

Atribuțiile ANOFM se completează cu noi responsabilități care vizează introducerea managementului de caz aplicat șomerilor, precum și colaborarea agenției cu instituțiile de la nivel internațional în vederea asigurării exercitării dreptului la libera circulație a lucrătorilor:

Managementul de caz presupune o intervenție complexă și de durată în timp, care include evaluarea detaliată a situației și identificarea nevoilor individuale ale șomerului, coordonarea măsurilor active de ocupare și monitorizarea progresului, ajustarea intervențiilor în funcție de evoluția situației persoanei, scopul fiind integrarea durabilă pe piața muncii a șomerului.

În vederea facilitării schimbului de informații și asigurării respectării cadrului legal aplicabil migrației în scop de muncă și liberei circulații a lucrătorilor, precum și pentru realizarea atribuțiilor ANOFM în calitate de Birou Național de Coordonare la nivel național, competențele ANOFM sunt extinse pentru a include cooperarea internațională.

VII. Introducerea consilierii psihologice în cadrul serviciului de ghidare în carieră prin procesul de autocunoaștere

Consilierea psihologică în cadrul procesului de autocunoaștere este necesară pentru a asigura eficiența serviciilor de ghidare în carieră și pentru a sprijini persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă în luarea unor decizii informate și sustenabile privind parcursul profesional. Autocunoașterea, ca etapă esențială a orientării profesionale, presupune nu doar identificarea competențelor și experienței, ci și înțelegerea aprofundată a intereselor, valorilor și aptitudinilor individuale, aspecte care pot fi evaluate corespunzător prin intermediul consilierii psihologice. Acest serviciu va fi acordat de către specialistul de ghidare în carieră.

VIII. Modificarea art. 39 Consultanță, asistență și sprijinirea inițierii unei afaceri prin ajustarea prevederilor ce țin de crearea locului de muncă.

Actualmente, în cazul întreprinderilor individuale și al gospodăriilor țărănești, titularul deține concomitent calitatea de fondator și de persoană fizică întreprinzător, fapt ce exclude posibilitatea stabilirii unui raport juridic de muncă cu propria persoană. În consecință, aceștia nu pot beneficia de subvenții, întrucât nu se pot autoangaja.

În acest context, modificările propuse prin prezentul proiect urmăresc facilitarea accesului la subvenții pentru șomerii care înființează întreprinderi individuale sau gospodării țărănești și creează cel puțin un loc de muncă.

IX. Eliminarea obligativității angajării în cadrul agențiilor private exclusiv a cetățenilor Republicii Moldova

Până în prezent, deținerea cetățeniei Republicii Moldova de către angajații agențiilor private constituia o precondiție pentru obținerea licenței de desfășurare a activității de plasare a cetățenilor Republicii Moldova în câmpul muncii, atât pe teritoriul țării, cât și în străinătate. În acest context, modificările propuse prin prezentul proiect urmăresc excluderea acestei obligații, oferind agențiilor private posibilitatea de a angaja orice persoane, indiferent de cetățenie.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede următoarele elemente principale:

1. Delimitarea categoriilor de cetățeni străini și stabilirea expresă a drepturilor acestora de acces la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă oferite de ANOFM;

2. Introducerea și reglementarea noii categorii de beneficiari ai indemnizației de șomaj – lucrătorii frontalieri, inclusiv stabilirea regulilor de determinare a statului competent și a mecanismului de

rambursare a cheltuielilor aferente indemnizației de șomaj între instituțiile competente ale statelor implicate;

3. Reglementarea condițiilor de păstrare a dreptului la indemnizația de șomaj pentru șomerii înregistrați în Republica Moldova care se deplasează într-un alt stat membru UE, SEE sau în statele semnatare ale Acordului Schengen în scopul căutării unui loc de muncă, inclusiv stabilirea duratei de menținere a acestui drept și a obligațiilor de înregistrare la serviciile publice de ocupare din statul gazdă;

4. Stabilirea condițiilor de înregistrare a șomerilor cetățeni ai UE, SEE și ai statelor semnatare ale Acordului Schengen care beneficiază de dreptul la exportul indemnizației de șomaj, cu precizarea expresă a faptului că plata indemnizației se efectuează exclusiv de către statul competent, fără acordarea concomitentă a prestațiilor din bugetul Republicii Moldova;

5. Asigurarea conformității Legii nr. 105/2018 cu criteriile de nediscriminare stabilite prin Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității;

6. Reducerea vârstei de înregistrare cu statut de șomer de la 16 la 15 ani, în scopul facilitării integrării timpurii pe piața muncii, cu respectarea legislației muncii și a normelor privind protecția minorilor;

7. Extinderea intervalului de vârstă pentru „tinerii NEET” de la 15–29 la 15–34 de ani;

8. Atribuțiile ANOFM se completează cu noi responsabilități care vizează introducerea managementului de caz în procesul de acordare a sprijinului pentru angajare, iar în scopul asigurării respectării cadrului legal aplicabil migrației în scop de muncă atribuțiile sunt extinse pentru a include cooperarea internațională a ANOFM; Eliminarea restricției aplicabile agențiilor private cu privire la obligativitatea angajării în cadrul acestora exclusiv a cetățenilor Republicii Moldova. Prin urmare, agențiile private vor avea dreptul de a angaja orice persoane, indiferent de cetățenie.

9. Facilitarea accesului la subvenții pentru șomerii care înființează întreprinderi individuale sau gospodării țărănești și creează cel puțin un loc de muncă.

10. Introducerea formării nonformale pentru șomeri cu scopul diversificării ofertei de formare profesională oferită de ANOFM.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Prevederile proiectului de lege se înscriu în mod direct în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, având drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială și al exportului indemnizațiilor de șomaj. Neimplementarea acestor prevederi ar genera lacune normative și ar afecta continuitatea și credibilitatea procesului de aliniere la standardele UE.

Stabilirea prin lege a normelor de bază este necesară pentru a asigura claritate, previzibilitate și coerență în procesul de elaborare și aplicare a mecanismelor de implementare, precum și pentru delimitarea competențelor instituțiilor implicate.

În acest context, nu au fost identificate opțiuni alternative viabile care să asigure atingerea obiectivelor proiectului fără intervenție legislativă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de lege necesită ajustări administrative în cadrul instituțiilor relevante, precum Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare – CNAS) și ANOFM. În special, la nivelul ANOFM, va fi necesară elaborarea unor proceduri interne noi de lucru cu cetățenii UE și cu lucrătorii frontalieri, precum și ajustarea sistemului informațional la noile procese de lucru generate de apariția unor noi categorii de beneficiari.

La nivelul CNAS va fi necesară asigurarea proceselor interne de lucru aferente rambursării indemnizației de șomaj, conform Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea sistemelor de securitate socială. Aceasta presupune că instituțiile menționate vor trebui să asigure schimbul de date (formulare standardizate și informații) cu autoritățile competente din alte state membre, prin intermediul Sistemului electronic european de schimb de informații în domeniul securității sociale (în continuare – EESSI), pentru a vizualiza informații privind stagiile de cotizare și statutul persoanei în statul de activitate sau de reședință.

Nu în ultimul rând, este necesar ca angajații instituțiilor implicate să beneficieze de instruire adecvată privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege este fundamentat pe principiul contributivității și pe regulile de coordonare a sistemelor de securitate socială între statele membre ale UE. Acesta nu instituie noi tipuri de prestații sociale și nu extinde cuantumul ori durata indemnizației de șomaj peste limitele stabilite de legislația națională, ci reglementează mecanisme clare de păstrare, export și rambursare a indemnizației de șomaj în situații de mobilitate transfrontalieră, prevenind riscul dublării plăților.

Indemnizația de șomaj pentru cetățenii Republicii Moldova care se deplasează într-un alt stat membru al UE, SEE sau al unui stat semnatar al Acordului Schengen în scopul căutării unui loc de muncă este achitată de instituția competentă din Republica Moldova, în limitele perioadei maxime stabilite de lege (potrivit proiectului 3 luni), fără generarea unor cheltuieli suplimentare. Implementarea legii se va realiza din bugetul de stat, prin subprogramul „Protecția șomerilor”, iar plata indemnizațiilor se va efectua din bugetul asigurărilor sociale de stat.

În contextul acordării indemnizației de șomaj pentru lucrătorii frontaliери, se aplică mecanismul de achitare și rambursare prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 883/2004. Astfel, instituția competentă a statului de reședință acordă integral indemnizația de șomaj pentru perioada stabilită de Legea nr. 105/2018, însă pentru primele 3 sau 5 luni (la decizia individuală a fiecărei țări), cheltuielile sunt rambursate de instituția competentă a statului în care persoana și-a desfășurat ultima activitate profesională.

Diferența dintre această perioadă de 3 (sau 5) luni, acoperită prin mecanismul de rambursare, și durata totală de acordare a indemnizației de șomaj stabilită de Legea nr. 105/2018 (respectiv 5, 7 sau 9 luni) urmează a fi suportată din bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS). Prin urmare, sarcina financiară asupra BASS vizează, estimativ, o perioadă suplimentară în mediu de 3 luni pentru fiecare beneficiar.

Potrivit datelor statistice ale ANOFM, anual sunt înregistrate, în medie, circa 600 de persoane revenite de peste hotare (lucrători frontaliери) care ar putea solicita indemnizație de șomaj, în cazul în care Republica Moldova devine stat membru al Uniunii Europene. Având în vedere o valoare medie estimată în spațiul UE a indemnizației de șomaj de aproximativ 6000 lei, precum și o perioadă suplimentară de plată de circa 3 luni suportată din BASS, necesarul anual de mijloace financiare pentru această categorie poate fi estimat la aproximativ 10,8 milioane lei (6000 lei × 3 luni × 600 persoane).

Această estimare este orientativă și poate varia în funcție de numărul efectiv de beneficiari care vor solicita indemnizația de șomaj în Republica Moldova, în calitate de stat de reședință, după desfășurarea activității de muncă într-un alt stat membru.

În procesul de furnizare a serviciilor de ocupare a forței de muncă cetățenilor străini vor fi suportate doar cheltuieli administrative, încadrate la programul 5003. Acestea presupun inclusiv costurile de salarizare a angajaților structurilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM).

Aceste cheltuieli vor fi suportate anual din contul programelor bugetare 9008 și 5003, cu planificarea corespunzătoare în cadrul Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) și al bugetului de stat, reieșind din numărul de persoane potențiali beneficiari.

În legătură cu modificarea vârstei de înregistrare cu statut de șomer de la 16 la 15 ani, în scopul facilitării integrării timpurii pe piața muncii se menționează că aceste intervenții nu vor avea impact bugetar suplimentar. Toate măsurile și serviciile vor fi acordate în limita bugetului anual alocat ANOFM.

Totodată, șomerii cetățeni ai UE care beneficiază de exportul prestațiilor de șomaj vor primi indemnizație de șomaj din bugetul țării în care au obținut statut de șomer.

În ceea ce privește interoperabilitatea Sistemului Informațional Național de Securitate Socială cu EESSI, se menționează că, la această etapă, adoptarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare din bugetul de stat. Proiectul stabilește exclusiv cadrul juridic necesar pentru pregătirea Republicii Moldova în vederea aplicării directe a Regulamentelor (CE) nr. 883/2004, odată cu obținerea calității de stat membru al Uniunii Europene.

Într-o etapă ulterioară, în procesul de conectare efectivă la EESSI, vor fi necesare investiții financiare aferente soluției tehnice ce urmează a fi selectată. Opțiunea finală va fi determinată de echipele tehnice specializate ale Agenției de Guvernare Electronică (AGE) și Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC), după recepționarea documentației tehnice din partea Comisiei Europene, în funcție de fezabilitatea tehnică, eficiența costurilor și compatibilitatea cu infrastructura națională.

În ceea ce privește asigurarea interoperabilității între Sistem informațional al ANOFM și EESSI menționăm, că, în prezent, în contextul dezvoltării unui nou sistem informațional al ANOFM, această funcționalitate va fi prevăzută în noul Sistem informațional al ANOFM, care este dezvoltat din surse financiare externe (Delegația UE în Republica Moldova).

Cu referire la reglementarea educației nonformale în cadrul formării profesionale pe bază de voucher, menționăm că includerea formării nonformale în mecanismul voucherelor nu constituie o măsură nouă care să genereze costuri suplimentare pentru bugetul public, ci o extindere a instrumentelor deja existente de formare profesională a șomerilor, gestionate de MMPS prin intermediul ANOFM. Nu se propune crearea unui nou program de finanțare, ci diversificarea modalităților de implementare a celui existent, pentru a răspunde mai eficient necesităților pieței muncii. Cheltuielile aferente implementării măsurii de formare nonformală vor fi acoperite în limita alocațiilor bugetare aprobate anual pentru ANOFM, fără necesitatea identificării unor resurse financiare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificările propuse prin prezentul proiect de lege vor avea un impact pozitiv asupra sectorului privat. Prin aplicarea dreptului la libera circulație a lucrătorilor în spațiul UE, agenții economici vor avea acces la forță de muncă din alte state care va putea fi angajată fără formalități suplimentare.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege are un impact social pozitiv, contribuind la consolidarea protecției sociale a persoanelor aflate în șomaj și la alinierea politicilor de ocupare a forței de muncă la standardele UE.

În primul rând, proiectul contribuie la protejarea drepturilor șomerilor prin reglementarea clară a situațiilor de mobilitate, asigurând continuitatea dreptului la indemnizația de șomaj pentru șomerii înregistrați în Republica Moldova și care se deplasează în alte state membre ale UE, SEE sau în statele semnatare ale Acordului Schengen pentru căutarea unui loc de muncă. Aceste măsuri reduc riscul pierderii prestațiilor sociale și sporesc securitatea socială a beneficiarilor.

Un alt impact social important al proiectului îl constituie facilitarea integrării pe piața muncii a șomerilor, prin extinderea ofertei de formare profesională pe bază de voucher.

De asemenea, reducerea vârstei minime de acces la anumite măsuri active de ocupare a forței de muncă de la 16 la 15 ani creează premise pentru integrarea timpurie a tinerilor pe piața muncii, cu respectarea legislației muncii și a normelor privind protecția minorilor, contribuind la prevenirea șomajului de lungă durată în rândul tinerilor și la reducerea perioadei de tranzit de la studii la muncă

În ansamblu, impactul social al proiectului se reflectă în creșterea gradului de incluziune socială, reducerea riscului de marginalizare a persoanelor aflate în șomaj sau în situații de vulnerabilitate, consolidarea securității sociale și îmbunătățirea perspectivelor de angajare pentru diverse categorii de beneficiari, contribuind la dezvoltarea unei piețe a muncii mai echitabile și mai accesibile.

4.5. Impactul asupra mediului

Actul normativ nu reglementează domenii cu incidență asupra mediului. Impactul este considerat inexistent sau irelevant din punct de vedere ecologic.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege are ca scop **transpunerea** Recomandării nr. U2 din 12 iunie 2009 *privind aplicarea articolului 64 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului, șomerilor care își însoțesc soții sau partenerii care desfășoară o activitate profesională sau comercială în alt stat membru decât statul competent și crearea cadrului necesar aplicării* articolelor 64 și 65 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, în vederea garantării drepturilor șomerilor aflați în situații de mobilitate transfrontalieră.

Prin aceste măsuri, se asigură pregătirea cadrului normativ național pentru asigurarea participării la schimbul de informații/documente, exportul/rambursarea indemnizației de șomaj între statele membre UE, în cadrul sistemelor de securitate socială.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege prevede instituirea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea eficientă a normelor Uniunii Europene în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială, în special în ceea ce privește protecția șomerilor aflați în mobilitate transfrontalieră.

În acest context, sunt reglementate atribuțiile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în vederea aplicării procedurilor privind exportul prestațiilor de șomaj, înregistrarea și monitorizarea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în alt stat membru UE, precum și cooperarea cu instituții internaționale pe segmentul ocupării forței de muncă.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 02.10.2025 a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect pe platforma www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16170

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizelor juridice și anticorupție, propunerile și recomandările au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prin aprobarea proiectului de lege, se modifică și se completează Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

În vederea asigurării aplicării eficiente și coerente a prevederilor proiectului de lege se impune revizuirea, actualizarea și completarea cadrului normativ secundar după cum urmează

- Hotărârea de Guvern nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă urmează să-și adapteze cadrul normativ intern la noile reglementări.

Totodată, este necesară ajustarea și dezvoltarea sistemelor informaționale ale ANOFM și CNAS, în vederea asigurării interoperabilității și compatibilității acestora cu EESSI.

Ministra

Natalia PLUGARU